

Ilinniagaqarnersiutit pillugit nalunaarutip allannguutissaatut siunnersuummik kingusinnerpaamik UKA 2019 sioqqullugu saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaalilluni ilinniartup ilinniarluni aallartinnermi kingorna, akiliunneqarluni angalasinnaatitaanini siulleq juullimi imaluunniit aasakkut atuannigfiup nalaani atussanerlugu nammineerluni aaliangersinnaaleqqullugu.

(Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Siullermeerinnineq

Aallarniutigalugu Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuut qujassutigissavaat. Naalakkersuisut tulliullugu oqaatigissavaat aalajangiiffigisassatut siunnersuut taamaallaat sammitinneqarsinnaammat juullimi sulinngiffeqarnissamut siullermut atatillugu akiliunneqarluni angalanissamut. Tamatumani pissutaavoq ilinniagaqartup ullumikkut ukiumoortumik atuannigiffeqarluni angalanissani atorsinnaareermagu aasaanerani sulinngiffeqarnermini siullermi.

Ilumoorporlu ilinniagaqarnersiutinut nalunaarummi maanna atuuttumi, tassalu Ilinniagaqarnersiutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 9, 19. juli 2017-imeersumi, atortuulerfiusumiit 1. august 2017 aalajangersagaammat piffissalersuineq ukiumoortumik sulinngiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni ukiumi ilinniarfiusumi siullermi angalanerup atorneqarsinnaanera. Ilinniagaqartullu ukiut ilinniagaqarfiusut aappaanniit taamaasilluni nammineq aalajangersinnaalertarpaa, qaqugukkut atuannigiffeqarluni angalanissap atornissaa, tamatumaniissaaq sulinngiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalanissaq atorneqassanersoq ilinniagaqarnerup aallartinnerata kinguninngua.

Malittarisassani atuuttuni ersippoq aamma ukiumi ilinniagaqarfiusumi siullermi ukiumoortumik sulinngiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalasoqarsinnaasoq, kisiannili taanna siusinnerpaamik atorneqarsinnaasoq ilinniarnarup aallartinneraniit qaammatit 9-t ingerlareerneranni, taamaattoq qaammatit 5-it qaangiutiinnartut atorneqarsinnaalluni, ilinniagaq 1. novemberip aamma 31. januarip akornanni aallartissimappat. Malittarisassallu taamaattumik tunngaviatigut kinguneraat akiliunneqarluni angalanissamik akuersissuteqartoqarsinnaasoq ilinniagaqarnermut atatillugu aasakkut sulinngiffeqarnermi siullermi. Taamaattumik ilumuunngilaq siunnersuummi nalunaarneqarmat ilinniagaqartut ukiukkut aallartittut aatsaat juullimi siullermi angerlarsinnaasut aasaanerani atuarnermut taarsiullugu angalagunik.

Malittarisassat sanilliunneqassapput, piffissami 1. januar 2013-imiit 31. juli 2017 tikillugu piffissamik killiliisoqannginneranik ukiumoortumik atuanngiffeqarluni akiliunneqartumik angalasinnaanermut atuinissamik atatillugu. Ukiumoortumillu atuanngiffeqarnini atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaaneq taamaasilluni ilinniagaqarnerup ingerlanerani sukkulluunniit atorpeqarsinnaasimalluni, tassalu aamma ilinniarnep aallartinnerata kinguninngua. Tassalu periarfissaasimavoq atuanngiffeqarluni aallarsinnaaneq illoqarfimmut ilinniagaqarfigisassamut ilinniagaqariartorluni tikinnerup aqaguani.

Allanguineq suliarineqarnikuvoq ilinniartitaanerni ilitersuisartut kalaallit ataatsimoorlutik maj 2015-imi ataatsimiinnermini inassuteqaataat tunngavigalugu, taamani tikkuarmassuk sulinnigiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalasarneq ilinniartitaanerup aallartinneraniit siusissukkut ingerlanneqartartoq ilinniakkamik taamaatitsiinnartarnermut annertusaataasartoq, taamalu ilinniagaqarnerisuteqartitsisarnerup siunertaanut akerliulluni. Tamanna sanilliunneqassaaq Ilinniagaqarnerisutit pillugit Inatsisartut inatsisaannut nr. 12, 22. november 2011-imeersumi § 1-imut. Aalajangersakkami tassani ersippoq ilinniagaqarnerisutit pillugit inatsisiliornerup siunertarigaa ilinniagaqarnerisuteqarnerup ilinniakkap naammassinnaanut ikiorsiissuteqarneq. Ilinniagaqarnermut ilitersuisartut ilanngullugu nalunaarpat aalajangiisuusumik pingaaruteqartoq ilinniakkamik naammassinnittarnermut ilinniagaqartup ilinniakkaminik sungiussinissaminut piffissaqarnissaa, aamma ilinniarnermi avatangiisinut kiisalu ilinniagaqartup attaveqarfilersorsimanissaa ilinniagaqareerluni angerlannginnermini.

Tamatumalu saniatigut oqaatigineqassaaq atuanngiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalasarnermut malittarisassat juullimi atuanngiffeqarnermut atatillugu ilinniartunut meeralinnut, tak. § 41, Ilinniagaqarnerisutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 9, ulloq 19. juli 2017-imeersumiittut allangortinneqarsimanngimmata. Taannalu akeqanngitsumik angalanissamut periarfissaq aamma ullumikkut atorpeqarsinnaavoq juullisioriartorluni angalanermi, ukiumi ilinniagaqarfiusumi siullermilli.

Naalackersuisut ingerlaavartumik nalilersortarpat ilinniagaqarnerisutinik tapiissuteqartarneq pillugu malittarisassat qanoq tulluartigineri, tamatumunngalu atatillugu aamma nalilersussallugit akiliunneqarluni sulinnigiffeqartarnermut atatillugu malittarisassat, tamatumanissaaq malittarisassat siunnerfiusutut sunniuteqartarnerisut. Isiginarlugulu malittarisassanik allangortitsineq ukiumoortumik atuanngiffeqarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalasarneq ukiumi ilinniagaqarfiusumi siullermi 2017-ip ukiaaniit atortuusimasoq, piffissami matumani qularnaatsunik uuttuutissaqanngilaq allanguinerup tamatuma sunniutai pillugit, taamaattumillu pissusissamisussanani malittarisassat maannangaaq allangortereernissaannut.

Naallu Naalackersuisut siunnersuummi tunuliaqutaasut iluarinartissinnaagaluaaraat tunngaviusut atuuttut allaavigalugit siunnersuut ilalersinnaanngilaat, Inatsisartut ilinniagaqarnerisutit pillugit inatsisiliorneranni siunertaasunut illuatungiliisinnaasutut.

Taamaattumik Naalackersuisut inassutigaaq siunnersuutip itigartinneqarnissaa.